శబరి

చింతా దీక్షితులు గారు

రామాయ రామభద్రాయ, రామచంద్రాయ వేధసే;
రఘునాథాయ నాథాయ, సీతాయాః పతయేనమః.

౧

[మతంగమహామునివనము. అందులో ఆశ్రమము. చుట్టూ పెద్దవీ చిన్నవీ చెట్లు. చెట్ల నల్లుకొని తీగలు. అన్నిటికీ వాడనిపువ్వులు. చెట్లమధ్యకుటీరము. ఆ కుటీరము చూరుకు కట్టిన తడికాషాయవస్త్రములు. కుటీరములో కృష్ణాజినములూ, వ్యాఘ్రాజినములూ కనుపిస్తున్నవి. అరుగుమీద కమండలమూ రెండుమూడు దండములూ పడి ఉన్నవి. వాటి కెదురుగా కుటీరము ముందు ఒకనెగడలో కర్రలు కాలుతూ పొగవస్తున్నది. కుటీరముకు కుడిపక్క ఇంకో చిన్నపూరిగుడిసె. వెనుక చెట్లమధ్యనుంచి సముద్రపునీరు అవుపిస్తున్నది. దూరముగా ఆకాశము నిర్మలముగా కనుపిస్తున్నది. కుటీరములకు రెండు ప్రక్కలా కొండలు ఏటవాలుగా ఉన్నవి. వాటిపక్క చెట్లూ పెద్దపెద్దరాళ్లూ ఉన్నవి. రాళ్లమీద కోతులు ఆడుకొంటున్నవి.

కుటీరానికి ముందు పంపాసరస్సు. దానికి తూర్పుగా ఋష్యమూకపర్వతము. పర్వతముమీద నుంచి సూర్యు డప్పుడే ఉదయిస్తున్నాడు. సూర్యుని పసుపు కిరణాలు పంపాజలములమీద కుటీరములమీదా పడ్డవి.

కుటీరముల ముందుభాగ మంతా అలికి ముగ్గులు పెట్టివున్నది. అక్కడ శబరి నిలబడి ఉన్నది. ౮౦ సంవత్సరముల వయస్సుండవచ్చు. తల సగము నెరిసింది, అట్టకట్టి ఉంది. ఆదుబ్బుజుత్తు నడినెత్తిమీద ముడి వేసుకొన్నది. మొలచుట్టూ కృష్ణాజినము చుట్టుకొన్నది. మెడలో రుద్రాక్షమాల వేసుకొన్నది. మెడలో ఒళ్లు పటిమతగ్గుతూ ఉన్నట్లుంది. నల్లనిశరీరము, కోల మొగము, మొగము బెంగ సూచిస్తున్నది. శబరిముందు విభూతిబుర్రలూ రుద్రాక్షమాలలూ కావిదోవతులూ కమండలం బుర్రలూ దండాలూ ఉన్నవి. ఇంటి ముందున్న నెగడిలోకి పుల్లలు తోసి అరుగుమీది దండములూ కమండలమూ తీసుకొంటూ ఉండును.]

శ బ రి

అయ్యో, అయ్యో, ఎలాగ బతకడం! విడిచిపెట్టి ఎలాగ బతకడం! ఇక గడియకో అరగడియకో వస్తుంది కాబోలు విమానం! విమానం వచ్చాక - అమ్మయ్యో! వచ్చాక-వచ్చాక-నే నెలాగ బతకడం!

[శబరి గబగబా కృష్ణాజినాలు చుట్టపెట్టి కట్టలుగా కట్టడం, రుద్రాక్షమాలలు వేరు వేరుగా చిక్కుపడకుండా ఉంచడం మొదలైన పనులు చేస్తుంది.]

తపస్సు అయింది కాబోలు వస్తున్నారు గురువుగారు! ఆయన వస్తువు లన్నీ ఆయనకు వప్పచెప్పాలి. అయ్యో, ఈవేళ ఇంత మంద మతి వచ్చిందేమిటి నాకు? అప్పుడే సూర్యోదయ మయింది. ఇంకా దర్భలూ పువ్వులూ తేనే లేదు.

[తూర్పుగా గబగబా నడస్తూ వెళ్లుతుండగా మతంగముని పెద్దకుటీరములోనుంచి బయటికి వస్తాడు. అతడు ముసీలి పండు. తెల్లటిజడలజుట్టు నడినెత్తిమీద ముడి వేసుకొన్నాడు. తెల్లటి పొడుగాటిగడ్డం రెండుపాయలు తీసి మధ్యకు ముడి వేశాడు. కాషాయ వస్త్రం ఒకటి కట్టుకొన్నాడు. ఇంకోటి కప్పుకొన్నాడు. నల్లనిశరీరము. ముఖమునుంచి బ్రహ్మవర్చస్సూ, కళ్లలోనుంచి సాత్వికతేజస్సూ, బయటికి వస్తున్నవి. చేతివేళ్లకు దర్భాంగుళీయా లున్నవి. పాంకోళ్లమీద నడుస్తున్నాడు. చిరునవ్వుతో శబరిని చూచి నెగడు ముందు నిలబడి]

మ తం గు డు

శబరీ! శబరీ! ఎక్కడికి వెళ్లుతున్నావు?

శ బ రి

[కంగారుపడి వెనక్కువచ్చి మతంగుడికి సాష్టాంగ నమస్కారము చేసి]

స్వామీ! స్వామీ! అపరాధం వచ్చింది. దర్భలూ పువ్వులూ...

మ తం గు డు

లే, లేచి నిలుచో; ఈవేళ తపస్సు చెయ్యడం అయిందన్న సంగతి మరిచావు. ఈ వేళతో నాకూ నీకూ సరి. ఈఆశ్రమం...

శ బ రి

[లేచి నిలుచుండి చేతులు జోడించుకొని]

అవును స్వామీ! మందమతిని. ఈవేళ వెళ్లుతారనే మీవస్తువు లన్నీ చేర్చి మూటలు కట్టి—

మ తం గు డు

[మీసం గడ్డం మధ్యనుంచి నవ్వుతూ]

అయ్యో, వెర్రితల్లి; నేటికి నాతపస్సు ఫలించింది. ఇంకో అరగడియకు నా వనాన్నీ ఈనాఆశ్రమాన్నీ నీకు వప్పచెప్పి వెళ్లుతున్నాను గదా! ఇంకా పువ్వులూ దర్భలూ ఎందుకూ!

శ బ రి

[నోరు తెరిచి శూన్యదృష్టితో మతంగుని చూచి]

స్వామీ! స్వామీ! [అని మోకాటబడుతుంది]

మ తం గు డు

[దగ్గిరికి వచ్చి లేవదీసి తల తడుముతూ]
ఇంత దిగు లెందు కమ్మా వెర్రితల్లీ!

శ బ రి

స్వామీ! చిన్నప్పటినుంచీ మీపూజకు పువ్వులు కోయడంవల్ల నావేళ్లు కాయలు కాచినవి. దర్భలు కోయడంవల్ల చేతులు కాయలు కాచినవి. నెగళ్లకు కర్రలు మోయడంవల్ల బుజాలు కాయలు కాచినవి. ఇక మిమ్మల్ని చూడకుండా ఉంటే నాకళ్లు కాయలు కాయవా?

మ తం గు డు

నీపరిచర్య నాహృదయాన్ని ఆకర్షించింది. గురువులకు పరిచర్య చేసేవారికి ఇష్టసిద్ధి కలగకుండా ఉంటుందా అమ్మా!

శ బ రి

నాభక్తికి ఇంతవరకూ మీారే లక్ష్యము,

ఇప్పుడు నాకటువంటిలక్ష్యము లేకపోతే నేను జీవించగలనా ?

మ తం గు డు

అటువంటిలక్ష్యము నీకు చూపకుండా వెళ్లనులే !

శ బ రి

అమ్మో ! వద్దు నా కితరలక్ష్యాలు వద్దు. నాకు మీ సన్నిధానమే స్వర్గము. మిమ్మలిని విడిచి ఒకక్షణమైనా ఉండలేను.

మ తం గు డు

[రుద్రాక్షమాల ఒకటి కుడిచేతితో తీసుకొని ఇటూఅటూ తిప్పి చూస్తూ]

ఎన్నిమాట్లు నీకు చెప్పలేదు భౌతిక వస్తువులమీద మోహము పెట్టుకో రాదని ? స్త్రీస్వభావాన్ని జయించలేకపోతివి గదా అని వగస్తున్నాను.

శ బ రి

[భయముతో] మీరు సంతోషముగా ఉన్నప్పుడు మీకు నేను వగపు తెచ్చిపెట్టి అపచారము చేస్తున్నానా! స్వామీ! మనస్సు దిటవు చేసుకొంటున్నాను. కాని—

మ తం గు డు

[ఉత్సాహము చూపుతూ] కాని ?

శ బ రి

భౌతికవస్తువు లన్నారు. నాకు భౌతిక వస్తువులమీద కోరిక లేదే? మిమ్మలిని అందులో కలుపుకోవడం న్యాయమా ?

మ తం గు డు

ఇప్పుడు నేనయ్యాను. రేపు ఇంకోటి కావచ్చు.

శ బ రి

నాయిష్టదైవతము కారా మీరు ?

మ తం గు డు

నామీద భక్తికొద్దీ ఈరీతిగా అంటున్నావు కాని నీయిష్టదైవతము వేరు. నాద్వారా నీయిష్టదైవతము సిద్ధించవచ్చు.

శ బ రి

[సందేహముతో]

నాయిష్టదైవతము వేరా? వేరా ? పోనీ వేరైతేనేమి? మీసన్నిధానంలోనే ఉండి నాయిష్టదైవాన్ని నే పొందరాదా ? మీతోరా రాదా నేను ?

మ తం గు డు

నీభక్తి యింకా ఫలించ లేదు శబరీ ! సగంమట్టుకు మాత్రం నీప్రయాణ మైనది; మిగిలినసగం పూర్తి చేస్తేనే కాని......

శ బ రి

ఎలాగ చెయ్యడం ?

మ తం గు డు

ఇక్కడ నీ వొక్కర్తెవూ ఉండి......

శ బ రి

అమ్మయ్యో ! ఉండలేను, ఉండలేను ! స్వామీ, రక్షించవా ?

మ తం గు డు

ఏమిటి ఈపామరత్వము శబరీ ! ఇంత కాలమూ నీవుచేసిన సాధన యీరోజున మంటకలుపుతావా ?

శ బ రి

నేను మీతో రా లేకపోతే బతికే సాధనం......

మ తం గు డు

ఆలాగ అడుగు, చెప్పతాను—ఇంత వరకూ నీవు పరిచర్య చేస్తూ ఉండడమువల్ల నీమనోభీష్టము సిద్ధించడానికి అవకాశము కలిగింది. పామరత్వము విడిచి ఇకముందు కూడా భక్తిశ్రద్ధలతో, పాటుపడితే మోక్షము నీ కరిచేతిలోదే అవుతుంది.

శ బ రి

గురువుగారిఆజ్ఞ నాకు అనుల్లంఘనీయము కదా!

మ తం గు డు

న న్నెడ బాయడంవల్ల నీకు విచారము కలుగగూడదు సరికదా, సంతోషం పొంగి పొరలాలి.

శ బ రి

నా హృదయము విశాల మైతే మీకూ నాయిష్టదైవతముకూ అందులో చోటుండ వచ్చు గదా!

మ తం గు డు

సరే, కాని నేనే నీహృదయమంతా ఆక్రమిస్తున్నా నిప్పుడు. అందుచే నీయిష్ట దైవతానికి చోటుండదు. కాబట్టి నేను వెళ్లు తున్నప్పుడు సంతోషము చూపిస్తూ నన్ను దిగబెట్ట వలసి ఉంటుంది. తరువాత...

శ బ రి

సరే, విచారము దిగమింగుకొన్నాను. మీకు సమ్మతమైన విధముగానే ఆచరిస్తాను. కాని...

మ తం గు డు

పరార్థముకై ఆత్మార్పణము చేయడములో నీవు అగ్రగణ్యావన్నమాట ఎరుగుదును...

శ బ రి

కాని......

మ తం గు డు

నీహృదయము బోధ పడ్డది. నావనము కనిపెట్టుకొని ఉండు. ఈ ఆశ్రమము యథా విధిగా ఉంచు. నేను లేకపోయినా ఉన్నట్టే నీహృదయము గ్రహిస్తుంది. అయినా...

శ బ రి

సరే స్వామీ!

మ తం గు డు

అయినా, నాఆర్ద్రవల్కలములూ నారు ద్రాక్షలూ నాదండకమండలాలూ నా అజినములూ నీవశము చేస్తున్నాను. వాటివల్ల నీకు సంతృప్తి కలగవచ్చు.

శ బ రి

శిష్యులకు గురువు లెంతప్రియులో వారి యిష్టవస్తువులుకూడ అంతప్రియములేకదా!

మ తం గు డు

ఇక నీవు ఇక్కడ చేయవలసిన పని సంగతి చెప్పతాను విను.

శ బ రి

స్వామీ! తమ ఆజ్ఞ యిచ్చినవిధంగా ప్రవర్తిస్తాను. కాని ఆపనులకు అంతరాయా లు కలుగుత వేమో?

మ తం గు డు

ఏలాగు?

శ బ రి

అప్పు డెప్పుడో వాలి దుందుభిని చంపి ఆ మృతకళేబరము స్వామివారి ఆశ్రమములో పడవేసి శాపము పొందినాడు.

నేను ఆడుదానను, ముసలిదానను, ఆత్మ సామర్థ్య మెరుగనిదానను... .....

మ తం గు డు

ఇకముందు అట్టిపనులు జరుగకుండా రక్ష చేస్తున్నాను.

శ బ రి

మృగభయము, రాక్షసభయము, కిరాత భయము......

మ తం గు డు

నీయిష్టములేనిదే ఎవ్వరూఇక్కడికిరాలేరు.

మృగాదులు నీకార్యాలకు తోడ్పడుత వే కాని అంతరాయాలు కల్పించవు. ఇక విను...

శ బ రి

సావధానను స్వామీ!

మ తం గు డు

ఇంతదాకా న న్నేరీతిగా కొలుస్తున్నా వో ఆరీతిగా నీయిష్టదైవాన్ని కూడా కొల వాలి శబరీ!

శ బ రి

మనస్సులోనా స్వామీ?

మ తం గు డు

మనోవాక్కాయాలతో.

శ బ రి

నాయిష్టదైవతం ఎవరో నాహృదయం కనుక్కోలేకుండా ఉంది స్వామీ!

మ తం గు డు

నీమనస్సులో ఎప్పుడూ ఒక్కటేమూర్తి నిలవాలి. ఒక్కమూర్తినామమే నీ వెప్పుడూ నాలుకపై నివసింప చేయాలి. ఒక్కమూర్తిని గురించే నీవు సకలకార్యములూ ఆచరించాలి.

శ బ రి

ఇంతవరకూ మీవిషయములో సంచ రిస్తున్న ట్లేనా?

మ తం గు డు

అంతకన్న వెయ్యిరెట్లు భక్తితో, ఆవే శముతో.

శ బ రి

ఎవరిని గురించి స్వామీ?

మ తం గు డు

సర్వకాలసర్వావస్థలయందూ ఒక్కటే పని. నిలుచున్నప్పుడు, పండుకొన్నప్పుడు, భుజించేటప్పుడు, మాటాడేటప్పుడు......

శ బ రి

మేలుకొన్నప్పుడు, నిద్రించేటప్పుడు, కల గాంచేటప్పుడు.........

మతంగుడు

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యవస్థలలో ఒక్కటే మూర్తి, ఒక్కటే ధ్యానము, ఒక్కటే కోరిక, ఒక్కటే పరమావధి.

శబరి

ఎవరు నాయిష్టమూర్తి దేవా!

మతంగుడు

ప్రకృతి యిచ్చే సౌందర్యమంతా ఆమూర్తికే ధారపొయ్యాలి. మానవహృదయంలో ఉండేమాధుర్యమంతా ఆమూర్తికోసమే వెచ్చించాలి. శరీరంలో ఉన్న ఓపిక అంతా ఆమూర్తిపూజకే వినియోగించాలి.

శబరి

ఆదివ్యమూర్తి యెవరు స్వామీ?

మతంగుడు

లోక మంతా నీవు వశం చేసుకోవాలి. నీమూర్తికి నీవు వశం కావాలి.

శబరి

ప్రేమామృతం చల్లితే వశం కాని దేమిటి? ఆలాగే లోకాన్ని వశం చేసుకొంటాను. కాని నాదివ్యమూర్తిపేరు చెప్పారు కారు.

మతంగుడు

లోక మంతా నీకు ఒక్కస్వరూపమై ఉండాలి. ఆస్వరూపము ఈ దివ్యమూర్తి. లోకానికి ఆ మూర్తి నీలో గోచరము కావాలి.

శబరి

నేను విద్యావిహీనురాలను. సవరదానను. నాకు సాధ్యమేనా స్వామీ యీపని?

మతంగుడు

నీవు నా శిష్యురాలవు అన్నిటికన్న ముందు! నీకు సాధ్యము కాని దేది?

శబరి

ఎవరు నా యిష్టదైవతము, నా మనోహరమూర్తి, నా ప్రణయలక్ష్యము? సెలవియ్యరు స్వామీ!

మతంగుడు

నాకు పరిచర్య చేయడంవల్ల కాయలు కాచిన నీచేతులు నీమూర్తిని పూజించడానికి సముచితములు. నాకోసము నీకళ్లు కాయలు కాయవు. నీ మూర్తికోసము నిరీక్షించడమువల్ల నీకళ్లు కాయలు కాయాలి.

శబరి

ఎవరు నాయిష్ట దైవతము స్వామీ?

మతంగుడు

నిరీక్షణములో విసుగుండరాదు. ఆశలో విచార ముండరాదు. అప్పుడు నీ దివ్యమూర్తి నీకు ప్రత్యక్షమవుతాడు.

శబరి

ప్రత్యక్షమే! ఎంత అదృష్టవంతురాలను! ఎవరు నాదివ్యస్వామి దేవా! నా హృదయం వారి పరిచర్యకై అప్పుడే తొట్రుపడుతున్నది.

మతంగుడు

అయితే విను. సాధురక్షణము చేయడానికీ, దుష్టశిక్షణము చేయడానికీ పరమేశ్వరుడు భూమిమీద అవతరిస్తూ ఉంటా డని చెప్పినాను, జ్ఞాపకమున్నదా?

శబరి

జ్ఞాపకము లేకేమి? ఆ రవతారముల చరిత్ర కర్ణరసాయనముగా విన్నదాననే.

మతంగుడు

ఏడవ అవతారపురుషుడు ఉదయించినాడు.

శబరి

ఏమిపుణ్యం! ఏమిపుణ్యం! నాజీవితకాలంలో అవతారపురుషుడు! ఎక్కడ? ఎప్పుడు? ఎవరు?

మతంగుడు

అయోధ్యలో, ఇరవైయెనిమిదివత్సరములైనది. దశరథమహారాజుకు కౌసల్యాదేవికి ముద్దులకొడుకై అవతరించినాడు శ్రీమన్నారాయణమూర్తి.

శబరి

ఎంతటిపుణ్యపురుషులో వారు-భగవంతుని పొత్తిళ్లలో పెట్టుకు ముద్దాడ గలగడానికి!

మతంగుడు

ఆమహాపురుషుని శరీరకాంతి ఆకాశము. కన్నులతెజము సూర్యచంద్రులు. అతనినవ్వులలో నక్షత్రపు తళుకులు. ప్రకృతి అతని విగ్రహాములో ప్రతిఫలిస్తున్నది. అతనిదక్షిణబాహువులో అమృతమూ, హాలాహలమూ కూడా కలవు.

శబరి

హాలాహలమే!

మతంగుడు

దుష్టుల కది హాలాహలము, శిష్టుల కమృతము.

శబరి

ఆ పరమపురుషునిపేరు?

మతంగుడు

లోకాతీతుడైనపరమాత్మ పాంచభౌతిక శరీరముధరించి వచ్చినాడు.

శబరి

ఆ మహాపురుషుడే నాయిష్టదైవతము. నాహృదయ మాయనకోసము అప్పుడే తొందరపడుతున్నది.

మతంగుడు

పధ్నాలుగుసంవత్సరములు వనవాసము చేసి పితృవాక్యపరిపాలనము చేయదలచినాడు.

శబరి

ఎంతకష్టము! ఎందుకోసమో అవతారపురుషున కకష్టములు?

మతంగుడు

సర్వమూ నీకు ముందుముందు తెలియగలదు. ఆయన నీకోసము వచ్చి నీ అభీష్టము నెరవేరుస్తాడు.

శబరి

నాయిష్టదైవతాన్ని ఎలా ఆరాధిస్తానో గదా! ఎలా ఆదరిస్తానో గదా!

మతంగుడు

అతనిస్మరణ నీవెప్పుడైనా మరచినా నాఉపదేశక్రమము తప్పినా...

శ బ రి

గురువుగారి ఆజ్ఞ ఎన్నడైనా యీ సేవకురాలు మరిచిందా!

మ తం గు డు

అతని పవిత్రనామమే నీకు శరణము. వింటివా? ఆమహామహుని పేరు శ్రీరాముడు.

శ బ రి

[ఉత్సాహముతో నవ్వుతూ గంతులు వేస్తూ]

శ్రీరాముడు, శ్రీరాముడు, శ్రీరాముడు!

మ తం గు డు

శ్రీరామనామ స్మరణము ఎల్లప్పుడూ చేస్తూఉంటే శ్రీరామచంద్రుడే నీకు ప్రత్యక్షమవుతాడు.

శ బ రి

గురువుగారికి నామీద ఎంత అనుగ్రహము!

మ తం గు డు

ఇప్పుడు ఆమహారాజు చిత్రకూటము ప్రవేశించినాడు.

శ బ రి

నిరీక్షిస్తాను ఆమహాత్ముని దివ్యసందర్శనార్థము, స్వామీ!

మ తం గు డు

మరవరాదు సుమా, చింతనమూ సేవా.

శ బ రి

నా హృదయముపైన ఆ దివ్యనామము అచ్చుగుద్దినట్లు అయింది అప్పుడే స్వామీ, మీఉపదేశప్రభావముచేత.

మ తం గు డు

శ్రీరామపాదసేవ చేసినపిమ్మట నాదగ్గరకు స్వర్గానికి రాగలుగుతావు శబరీ!.

శ బ రి

చిత్తము స్వామీ! ఉపాసనామార్గము నాకు చూపరా స్వామీ!

మ తం గు డు

శబరీ! శ్రీరామనామోచ్చారణకు మించిన మంత్రములేదు. శ్రీరామచరణసంస్మరణానికి మించినపూజ లేదు. కాబట్టి అలా చెయ్యి. పునశ్చరణ మరవకుమా!

శ బ రి

నాతండ్రి! నాతండ్రి! పునశ్చరణ మరవను స్వామీ! మరవను. మీరు నాకిచ్చిన ఈ ఆధారాన్ని వదిలిపెట్టి నేనేమి కావలసినది? శ్రీరామచంద్రమూర్తి తప్ప నాకు ఈ లోకములో కావలసినదింకేమున్నది స్వామీ?

మ తం గు డు

అదుగో వస్తోంది విమానం. శబరీ, వెళ్లుతాను.

[మతంగుడు మోకరించిన శబరితలపై చేతు లుంచి]

నీఅభీష్టము నెరవేరును, శబరీ!

[అని ఆశీర్వదించును]

[కనులు మిరుమిట్లు గొలిపే విమానము భూమికి దిగును. మతంగుడు అందులోకి ప్రవేశించును. శబరి అతడు ఎక్కేటప్పుడు బయట

విడిచిన పాదుకలు చేతితో ఎత్తి ముద్దుపెట్టుకొని శరీరమును వాటితో తాకి విమానములో పెట్టును.]

వెళ్లుతా, శబరీ. మరిచిపోకుమా నాఉపదేశము!

శబరి

చిరకాలపరిచయమువల్ల కలిగిన ప్రేమకు ఎడబాటు...

మతంగుడు

చూడు, శబరీ. నేను యాగము చేసిన స్థలము లన్నీ మారకుండా ఒక్కమోస్తరుగా ఉంటవి సుమా!

శబరి

చిత్తము.

మతంగుడు

అవి తపోమహిమ కోల్పోవు. నేను స్నానము చేయడానికి తెప్పించిన సప్తసాగరములూ నీవున్నంతవరకూ ఇక్కడనే ఉంటవి. నాతడిబట్టలు నీవున్నంతవరకూ ఆరీతిగానే ఉంటవి.

ఈనాడు ఏరీతిగా ఈవనములో పుష్పములూ, చిగుళ్లూ ఉన్నవో ఆరీతిగానే నీవు ఇక్కడ ఉన్నంతవరకూ ఉంటవి. అవి వాడవు, రాలవు.

శబరి

చిత్తము స్వామీ! వాటిలో మి మ్మెప్పుడూ చూస్తూ ఉంటాను.

మతంగుడు

నేను నీహృదయానికి గోచరుడనే శబరీ! కాని నీహృదయం శ్రీరామమూర్తిది సుమా!

[విమానము పైకి లేచును]

శబరి

వెళ్లుతున్నారా, నామహాస్వామీ!

[విమానము ఆకాశానికి క్రమక్రమముగా లేచును. శబరి రెప్ప వేయకుండా దానికేసి చూస్తూ కన్నీరు కార్చును.]

మతంగుడు

వెళ్లుతున్నా నమ్మా! నావెర్రితల్లీ! శబరీ!

శబరి

మహాస్వామీ! మతంగమహామునీ! అప్పుడే వెళ్లిపోతున్నారా?

మతంగుడు

[ఆకాశముమీద విమానములోనుంచి]

దిగడు శబరీ, దిగడు. వెళ్లుతున్నా దివమునకు! మరిచి పోకుమీ!... శ్రీ రామచంద్రుడు.

శబరి

[విమానము కేసి చూస్తూ]

శ్రీరామచంద్రుడు! శ్రీరామచంద్రుడు!

[విమానము అదృశ్యమయ్యేవరకూ దానికేసి చూచిచూచి అది అదృశ్య మయిన తరువాత కూడా అటే చూస్తూ చేతులు జోడించి]

నామహాస్వామి, నామహాస్వామి, శ్రీరాముడు, శ్రీరాముడు. నమస్కారము స్వామీ! శ్రీరాముడు. [తెర]

(తరువాయి గలదు.)